

Per Sigurd Agrell: COP 21 – några intryck

30 dec 2015

PERSPEKTIVET
KONFERENSENS ORGANISATION
NÅGRA INSPEL
RESULTAT
ANALYS
EGEN VÄRDERING
REFERENSER

PERSPEKTIVET

Undertecknad har arbetat med försvarsfrågor hela livet och har efter hand börjat fokusera allt större och viktigare frågor t ex UNFCCs COP-konferenser¹. COP 21 d v s Parternas 21e session inom UNFCCC:s ram ägde rum i Paris 30 November – 11 dec. Dessa konferenser började 1992 men det är först i år, 2015 som nödvändigheten av en faktisk revolution blivit helt klar och rätt allmänt omfattad.

Vid COP 21, samlades 195 länder för att fullfölja den uppgift som påbörjades i Durban år 2011, för att göra färdigt ett protokoll d v s ett lagligt bindande instrument till UNFCCC som ska gälla alla länder..” Globala temperaturer d v s kärnan i COPs problematik anses vara det viktigaste politikområdet just nu. Det ser vi redan genom att många boplatser helt enkelt försvinner, av torka eller översvämning. Hårtill kommer en accelererad utarmning av jordens ekologi. Under den nu aktuella konferensen, COP 21, kom hela jorden och dess biosfär i fokus. En oavsedd global uppvärmning har startat, tills nu +0,85°. Den är inte längre dold av slumpvariationer. COP 21 gav både lägesrapporter och principer för sätt att rädda Jorden i en blandad atmosfär av marknadsnöje och tragik. Om fem år, 2020, kommer det att göras en generalrevision av läge och åtgärdsprogram, men varje år blir det uppföljande insatser, nästa år i Marocko.

Att skriva en sammanfattning av denna enorma konferens har inte varit lätt. Såväl värden som dess aktörer förnyas sig dag för dag. Värmererekord slås och länder, t o m USA ändrar både uppfattning och strategi. Mycket skrivs varje vecka.

KONFERENSENS ORGANISATION

UNFCCC (Fr CCNUCC) var huvudman för COP 21 vilken förbereddes mycket ambitiöst av nationella och internationella möten, intensifierat under det senaste halvåret. Själva COP hölls sedan på flygplatsen Bourget i ett antal hallar. Fysiskt sett var denna jättekonferens uppdelad (segregerad) med en yttre del för Espaces Générations Climat och en inre del, la Galerie, för mer åtgärdsinriktade diskussioner. Den verkliga plenisalen var särskilt strängt bevakad och tillträdet reglerat strikt, men lite slumpmässigt. Ett till synes improviserat lotteri ordnades för biljetter till ett fåtal deltagare.

186 länder av 195 närvarande deltog aktivt bl a med seminarier och programskrifter av olika slag, 36000 deltagare, 3700 från pressen. Mängder av företag och NGO ställde upp med en mer eller mindre subjektiv lobbyism. Oljeländernas lobby var där men relativt diskret. Konferensen blev också, ett sätt för den kritiserade franske presidenten Francois Hollande att återställa förtroendet. Detta var hans ära och han såg den bl a som ett fredsinstrument.

Vår svenske kung Karl Gustaf deltog tillsammans med bl a den engelske kronprinsen, som statschefer, tillsammans med ett stort antal presidenter och premiärministrar.

Medvetenheten om faran med jordens uppvärmning var mycket olika. Afrika och Polynesien var inte så panikslagna som jag hade väntat mig.

Konferensen innebär ett steg framåt mot stabilare temperaturer, en möjlighet. Det krävs dock en mycket nyanserad och kraftfull uppföljning nu efteråt, inte bara en direkt kontroll. Spelet är inte vunnit ännu. Utlovade utsläppsminskningar sägs begränsa uppvärmningen, men det kan man egentligen inte veta! Det beror på vilken s k *sink* som kan åstadkommas, d v s hur kan jorden eliminera den CO2 som fortfarande produceras.

NÅGRA INSPEL

Följande tablå preciserar de utfästelser som respektive länder skrivit

http://unfccc.int/meetings/paris_nov_2015/items/9345.php. De nationella inspelen utgör till del högljudda skrik på hjälp och samtidigt krav på pengar: upprepade krav på del i de 100 miljarder \$ som

---

¹ Franskt uttryck : La Convention-Cadre des Nations Unies sur les Changements Climatiques (CCNUCC).

förespeglas. Man ser en blandning av dramatic cries for help with diplomatic wording med lugnare texter.²

Andra urkunder, en stor samling, inkluderande förberedande dokument är följande:

Key texts
Home > Follow > Key texts
TEXTS
Speeches
New Draft Paris Agreement of 12 December
Draft agreement to be discussed during COP21
Aide-mémoire of the ministerial preparatory meeting ahead of COP21 (8-10 novembre 2015)
Aide-mémoire de la reunion preparatoria ministerial antes de la COP21 (8-10 de noviembre 2015)
China and France Joint Presidential Statement on Climate Change (2 November 2015)
Synthesis report on the aggregate effect of the Intended Nationally Determined Contributions (INDCs) and INDCs list (30 October 2015)
Conclusions of the informal working lunch on climate change, New York (27 September 2015)
Aide-memoire of the second informal ministerial consultations to prepare COP21 (6-7 September 2015)
The international response to climate change: core texts
United Nations Framework Convention on Climate Change (1992)
Kyoto Protocol UNFCCC (1998)
STATEMENTS
President of France François Hollande's speeches, press releases, statements
Laurent Fabius' speeches, press releases, statements
Minister of Foreign Affairs and International Development, future COP21 president and Minister of State for Development and Francophony Annick Girardin's speeches, press releases, statements
Ségolène Royal's speeches, press releases, statements
Minister of Ecology, Sustainable Development and Energy

Som åhörare kunde jag bli uppfatta följande:

Klimatdiskussionen i Kina är fortfarande i sin linda. Kinas utsläpp bedöms dock kulminera år 2030. I det nya klimatavtalet behöver Kina inte binda sig till några utsläppsminskningar trots att landet har världens överlägset största utsläpp. Klimatförändringen ses fortfarande som ett mindre hot än miljöproblemen, säger Svenska Yles medarbetare i Hongkong, Björn Ådahl. USA kommer som god tvåa i fråga om utsläpp. Inget av länderna verkar dock ha låsta positioner.

En del länder skrek fullt berättigat på hjälp för att de redan kände av högre temperaturer och ett stigande hav. Ökenländer och öar var oroad, även bekymmer från eskimårepresentanterna. Ingen egentlig klimatmigration har dock börjat. Lite ojämnt var man dock medveten om att det kan bli värre. Men Marocko älskar sina oaser.

Nicaragua deltog men utan att skriva under något slutdokument. Varför Nicaragua inte ville signera? För att de tyckte att rika länder borde göra mer, både i att minska egna utsläpp och för att hjälpa fattigare länder till anpassning när klimatet blir varmare. Världens länder anpassar sig marginellt och besvikelsen blir säkert stor när man märker att detta inte räcker. De ser heller inte i hur olika grad de s k rika länderna ställer upp.

I Västafrika och Sahel tror man att man kan bo kvar. I Sydamerika och Indonesien hugger man skog rätt hejdlöst utan att resp länder ser möjlighet att stoppa. Däremot försöker de utpressning mot västvärlden för att skona skogen. Japan gör mycket för att minska CO2-utsläppen men deras analyser är svåröverskådliga. Behövs deras kvantifieringar? Island försöker, göra mat av havets alger.

Teknik för husuppvärmning utvecklas. Vätgasteknik för bilar kan komma att realiseras. Förändring är svårt. Det har både ekonomiska och sociala sidor. Men tidsperspektiven? Hur lång tid har vi för utveckling? Och öknarna breder ut sig, i Mongoliet t ex för att bara ta ett nämnda exempel. I Island däremot, samt i Etiopien och Benin nyplanterar man däremot.

RESULTAT

Först UNFCCCs egen sammanfattning: **Citat**

Historic Paris Agreement on Climate Change³
195 Nations Set Path to Keep Temperature Rise Well Below 2 Degrees Celsius

² Andra texter bli med naturens roll: <http://newsroom.unfccc.int/fr/role-de-la-nature/>

³ newsroom.unfccc.int/unfccc-newsroom/finale-cop21

Paris, 12 December 2015 - An historic agreement to combat climate change and unleash actions and investment towards a low carbon, resilient and sustainable future was agreed by 195 nations in Paris today.

The Paris Agreement for the first time brings all nations into a common cause based on their historic, current and future responsibilities. The universal agreement's main aim is to keep a global temperature rise this century well below 2 degrees Celsius and to drive efforts to limit the temperature increase even further to 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels.

The 1.5 degree Celsius limit is a significantly safer defense line against the worst impacts of a changing climate. Additionally, the agreement aims to strengthen the ability to deal with the impacts of climate change.

To reach these ambitious and important goals, appropriate financial flows will be put in place, thus making stronger action by developing countries and the most vulnerable possible, in line with their own national objectives.

"The Paris Agreement allows each delegation and group of countries to go back home with their heads held high. Our collective effort is worth more than the sum of our individual effort. Our responsibility to history is immense" said Laurent Fabius, President of the COP 21 UN Climate change conference and French Foreign Minister. The minister, his emotion showing as delegates started to rise to their feet, brought the final gavel down on the agreement to open and sustained acclamation across the plenary hall.

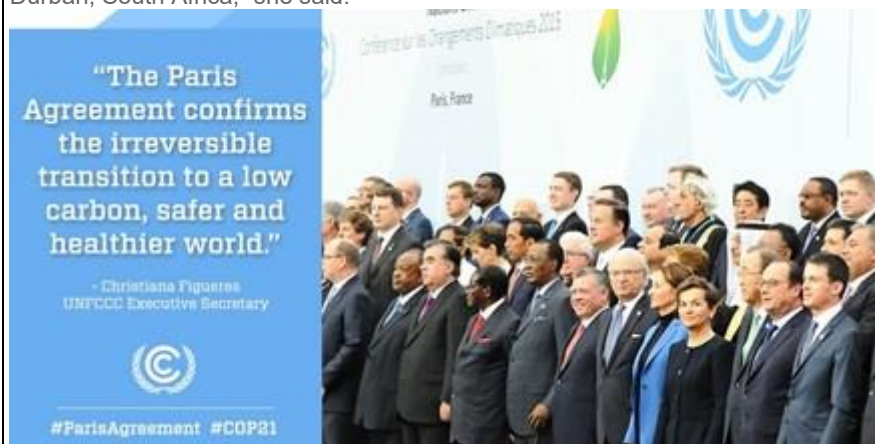
French President Francois Hollande told the assembled delegates: "You've done it, reached an ambitious agreement, a binding agreement, a universal agreement. Never will I be able to express more gratitude to a conference. You can be proud to stand before your children and grandchildren."

UN Secretary General Ban Ki-moon said: "We have entered a new era of global cooperation on one of the most complex issues ever to confront humanity. For the first time, every country in the world has pledged to curb emissions, strengthen resilience and join in common cause to take common climate action. This is a resounding success for multilateralism."

Christiana Figueres, Executive Secretary of the UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), said: "One planet, one chance to get it right and we did it in Paris. We have made history together. It is an agreement of conviction. It is an agreement of solidarity with the most vulnerable. It is an agreement of long-term vision, for we have to turn this agreement into an engine of safe growth."

"Successive generations will, I am sure, mark the 12 December 2015 as a date when cooperation, vision, responsibility, a shared humanity and a care for our world took centre stage," she said.

"I would like to acknowledge the determination, diplomacy and effort that the Government of France have injected into this remarkable moment and the governments that have supported our shared ambition since COP 17 in Durban, South Africa," she said.

Agreement Captures Essential Elements to Drive Action Forward

The Paris Agreement and the outcomes of the UN climate conference (COP21) cover all the crucial areas identified as essential for a landmark conclusion:

- Mitigation – reducing emissions fast enough to achieve the temperature goal
- A transparency system and global stock-take – accounting for climate action
- Adaptation – strengthening ability of countries to deal with climate impacts
- Loss and damage – strengthening ability to recover from climate impacts
- Support – including finance, for nations to build clean, resilient futures

As well as setting a long-term direction, countries will peak their emissions as soon as possible and continue to submit national climate action plans that detail their future objectives to address climate change.

This builds on the momentum of the unprecedented effort which has so far seen 188 countries contribute climate action plans to the new agreement, which will dramatically slow the pace of global greenhouse gas emissions.

The new agreement also establishes the principle that future national plans will be no less ambitious than existing ones, which means these 188 climate action plans provide a firm floor and foundation for higher ambition.

Countries will submit updated climate plans – called nationally determined contributions (NDCs) – every five years, thereby steadily increasing their ambition in the long-term.

Climate action will also be taken forward in the period before 2020. Countries will continue to engage in a process on mitigation opportunities and will put added focus on adaptation opportunities. Additionally, they will work to define a clear roadmap on ratcheting up climate finance to USD 100 billion by 2020

This is further underlined by the agreement's robust transparency and accounting system, which will provide clarity on countries' implementation efforts, with flexibility for countries' differing capabilities.

"The Paris Agreement also sends a powerful signal to the many thousands of cities, regions, businesses and citizens across the world already committed to climate action that their vision of a low-carbon, resilient future is now the chosen course for humanity this century," said Ms Figueres.

Agreement Strengthens Support to Developing Nations

The Paris Agreement underwrites adequate support to developing nations and establishes a global goal to significantly strengthen adaptation to climate change through support and international cooperation.

The already broad and ambitious efforts of developing countries to build their own clean, climate-resilient futures will be supported by scaled-up finance from developed countries and voluntary contributions from other countries. Governments decided that they will work to define a clear roadmap on ratcheting up climate finance to USD 100 billion by 2020 while also before 2025 setting a new goal on the provision of finance from the USD 100 billion floor.

Ms. Figueres said. "We have seen unparalleled announcements of financial support for both mitigation and adaptation from a multitude of sources both before and during the COP. Under the Paris Agreement, the provision of finance from multiple sources will clearly be taken to a new level, which is of critical importance to the most vulnerable."

International cooperation on climate-safe technologies and building capacity in the developing world to address climate change are also significantly strengthened under the new agreement.

Signing the Paris Agreement

Following the adoption of the Paris Agreement by the COP (Conference of the Parties), it will be deposited at the UN in New York and be opened for one year for signature on 22 April 2016--Mother Earth Day.

The agreement will enter into force after 55 countries that account for at least 55% of global emissions have deposited their instruments of ratification.

Cities and Provinces to Companies and Investors Aligning

Today's landmark agreement was reached against the backdrop of a remarkable groundswell of climate action by cities and regions, business and civil society.

During the week of events under the Lima to Paris Action Agenda (LPAA) at the COP, the groundswell of action by these stakeholders successfully demonstrated the powerful and irreversible course of existing climate action.

Countries at COP 21 recognized the enormous importance of these initiatives, calling for the continuation and scaling up of these actions which are entered on the UN-hosted NAZCA portal as an essential part in the rapid implementation of the Paris Agreement.

The scale of the Action Agenda globally is unprecedented, part of which is captured through Nazca and the LPAA:

- Over 7,000 cities, including the most vulnerable to climate change, from over 100 countries with a combined population with one and a quarter billion people and around 32% of global GDP.
- Sub-national states and regions comprising one fifth of total global land area and combined GDP of \$12.5 trillion.
- Over 5,000 companies from more than 90 countries that together represent the majority of global market capitalisation and over \$38 trillion in revenue.
- Nearly 500 investors with total assets under management of over \$25 trillion

Christiana Figueres said: "The recognition of actions by businesses, investors, cities and regions is one of the key outcomes of COP 21. Together with the LPAA, the groundswell of action shows that the world is on an inevitable path toward a properly sustainable, low-carbon world."

More Details on the Paris Agreement:

- All countries will submit adaptation communications, in which they may detail their adaptation priorities, support needs and plans. Developing countries will receive increased support for adaptation actions and the adequacy of this support will be assessed.
- The existing Warsaw International Mechanism on Loss and Damage will be significantly strengthened.
- The agreement includes a robust transparency framework for both action and support. The framework will provide clarity on countries' mitigation and adaptation actions, as well as the provision of support. At the same time, it recognizes that Least Developed Countries and Small Island Developing States have special circumstances.
- The agreement includes a global stocktake starting in 2023 to assess the collective progress towards the goals of the agreement. The stocktake will be done every five years.
- The agreement includes a compliance mechanism, overseen by a committee of experts that operates in a non-punitive way.

The COP also closed on a number of technical issues.

- Under the Kyoto Protocol, there is now a clear and transparent accounting method for carry-over credits for the second commitment period, creating a clear set of rules.

- The first round of international assessment and review process (IAR) that was launched in 2014 was successfully completed.
- A number of technical and implementation issues related to the existing arrangements on technology, adaptation, action for climate empowerment and capacity building were also successfully concluded.

Two IISD summaries give good supplementary overviews, the first about the chronology of the COP, by Earth Negotiations Bulletin, A Reporting Service for Environment and Development Negotiations⁴ Online at <http://www.iisd.ca/climate/cop21/enb/> . <http://www.iisd.ca/vol12/enb12663e.html> .

En ytterligare bra sammanfattning erbjuds av tidskriften Le Point. I deras referat kan man bl a notera att 100 miljarder dollar per år reserveras för att finansiera utvecklingsländernas klimatanpassning. Man noterar också att dessa hittillsvarande utfästelser om minskad produktion av drivhusgaser (GES) inte förslår bättre än till en (tråkigt stor) temperaturökning om +3 grader. Man refererar också till uttrycket kolneutralitet vilken skall kunna uppnås genom en tillräcklig elimination av CO2 för att neutralisera den drivhusgas som inte eliminerats. Ett kritiserat resonemang som inbjuder till fusk. De två miljarderna dollar som stöd till utvecklingsländers anpassning nämner rapportören också. En sak som gäller fn är att alla utfästelser skall vara frivilliga.

Vidare kan rapporteras att länders inspel var mycket olika. Sverige, som hyrde en nisch tillsammans med övriga nordiska länder hade ett rätt stort seminarieprogram och frikostig buffé varje dag. Jag uppfattade et seriöst globalt ansvar i den svenska delegationen, ingen begränsad chauvinism, ingen panik. Ett hyfsat lugn fanns också bland de afrikanska länderna; mer oro i Amerika.

Mycket sades om att minska utsläpp av växthusgaser, mindre om att fånga in dessa i s k *sinks*. Adaption & mitigation var heller inte vad konferensen handlade om.

UNFCCC tar en aktiv roll i att försöka samordna klimatutvecklingen. Man vill bl a sprida information och hjälpa länder att samarbeta och att utveckla strategier.

ANALYS

En del länder skrek fullt berättigat på hjälp för att de redan kände av högre temperaturer och ett stigande hav, ökenländer och öar samt faktiskt eskimårepresentanterna. En viss måttlig migration har redan börjat på den grunden. Man var dock allmänt omedveten om att det kan bli mycket värre. Värden anpassar sig marginellt och besvikelsen blir säkert stor när man märker att detta inte räcker. Isolerat om klimatet, inget om samspelseffekter med religionskrig mm. Gradtal. Fördröjning, trög temperaturrörelse.

De flesta forskare skulle säga att det är väldigt svårt att begränsa till 2å. Dels har vi redan växthusgaser i atmosfären som ännu inte syns i jordens temperaturer eftersom det finns en tröghet i systemet, dels gör luftföroreningar (främst över Kina och Indien) med partiklar i luften att jorden kyls av. Alltså, menar vetenskapen, har vi redan en uppvärmning på minst 1,5 grader utan att se den! Det säger vår svenske Johan Rockström som nog var det bästa inslaget i CPO 21.⁵ Det krävs en *fullständig omvandling* av våra samhällen för att undvika ett Ragnarök säger han vidare. Rockström fick ingen stor roll under konferensen men han var för mig en stor behållning.

⁴ By Earth Negotiations Bulletin, a reporting service for environment and development negotiations.

⁵ Rockström. J., från Sveriges radio 9 dec 2015 och COP21.

Ländernas klimataktörer har t v kommit överens om att det är viktigt att medeltemperaturhöjningen stannar under två grader. Men hur, eller vad som kommer att krävas av respektive land, det vet ingen. Det finns heller inget årtal angett för när det överenskomna temperaturmålet ska vara uppnått. Vidare sades inte nog om tidsfaktorn för CO2:s eliminering. Hur fort kan jordens vegetabiliska klorofyll och en ev mänsklig apparatur klara den saneringen? Patrick Lagadec skriver om att inte stanna inför *ripple effects* – men att *fånga upp och förstå wicked, volatile and chaotic global environments*.⁶ D v s inkluderande element av kaotisk utveckling. Det har man ännu inte uppnått trots att ordet *tipping point* uttalades. Learning by doing sades som om inte världen var på väg att ändras mer radikalt men Bangladesch var i alla fall på gång att prova nya jordbruksformer: räka i st f ris t ex.

Kaos- och katastrof-teorin förbigicks under COP med tystnad trots att tundrans nersmältning med åtföljande metanutsläpp samt olika autokatalytiska fenomen borde oroa: Regnskogen bränns hänsynslöst och havens alger dör av ett rubbat Ph. Under konferensen lärde vi oss inte hur CO2 i atmosfären skall elimineras. Fokus var istället på utsläpp av CO2 d v s på förbränning och bränder. Något som saknades var ett slags balansräkning: drivhusgaser *in resp ut* ur de mänskliga verksamheterna! Och tidsfaktorn i denna dynamik?

EGEN VÄRDERING

Föregående stycke var ett naturvetenskapligt perspektiv. Inget om kaosteorins rupturer: Kaosteorins utveckling av dynamiska förlopp med diskontinuerliga realiseringar, finns inte med i prediktioner och beslutsunderlag, ej heller nämns Katastrofteorins utveckling av gränsöverskridande förlopp. Ämnen som alltså inte behandlades här var risker för diskontinuiteter i temperaturutvecklingen d v s enligt kaos- och katastrofteorins modeller och enligt vad som är fullt möjligt med dynamiker i tundra och hav. Konferensens perspektiv var också begränsat till klimat utan dettas samspel med religiösa och andra mänskliga konflikter vilket kommer att försvåra varje implementering.

Hur klara den mänskliga sidan nu. Många länder har redan förenat sig i ett s k *chicken race* där u- och i-länder ställs mot varandra. Om ingen ger sig så dör alla. Man bränner kol tills någon betalar, och vad skulle det kosta i denna korrupta värld där så mycket medel försvinner i osynliga fickor? Samarbete är svårt.

En del länder skrek fullt berättigat på hjälp för att de redan kände av högre temperaturer och ett stigande hav som tar deras boplatser. Eskimårepresentanterna uttryckte sig också med dramatik. De dör på försvagade isar och faunan ändras.

En viss måttlig migration har redan börjat, dock *ännu* inte jämförbart med de flöden som upplevs i dagens religionskrig. Under konferensen var man rätt omedveten om att behovet av migration kan bli mycket värre än i dag. Värden anpassar sig i dag och besvikelsen blir säkert stor när man märker att detta inte räcker. Att man i Afrika gräver djupare brunnar är patetiskt. Läger man här till en del utelämnade samspelseffekter t ex mellan religionskrig och global uppvärmning så bör man bli rädd. COP 21 som skulle hindra världen att koka har haft skyggglappar. De som är satta att styra världen har inte förstått tillräckligt av sammanhangen. Att tala om 1,5-2 grader som gräns för lovlig uppvärmning är kanske ett mål men inget recept. En beredskap har dock skapats av COP för vidare framåtsyftande globala avvägningar och strategier.

REFERENSER

Media contacts:

Press@unfccc.int

Nick Nuttall, UNFCCC Spokesperson | nnuttall@unfccc.int

See also: <http://unfccc.int>

Follow UNFCCC on Twitter: @UNFCCC | español: @CMNUCC | français: @CCNUCC | Deutsch: @UNKlima

Follow also: @LPAA_live

UNFCCC Executive Secretary Christiana Figueres on Twitter: @CFigueres.

UNFCCC on Facebook: [facebook.com/UNclimatechange](https://www.facebook.com/UNclimatechange)

Visualization of social media at COP21:

<https://climatetalkslive.org/>

<http://www.cop21.gouv.fr/suivre/>

<http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/fre/109f.pdf>

---

⁶ Lagadec P. (2013) *Navigating the Unknown*. Crisis Response-Préventique